

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 09.04.2021

Vår ref.: 202010491-9

Arkiv: 312

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Rune Moe

22959315/rmo@nve.no

Midlertidige tillatelser - Eiriksdal og Makkoren kraftverk

NVE gir Statkraft Energi AS midlertidige tillatelser til å:

1. tappe Høgsvatnet ned til kote 685 moh (2 meter under LRV) i inntil 6 uker, fordelt på to perioder i tidsrommet 15. april – 30. juni 2021.
2. kunne slippe minstevannføring fra Makkoren kraftverk gjennom tappeluken i Nordalsdammen i en periode på inntil 2 uker ettersommer/høst 2021.
3. kunne slippe en minstevannføring på 3 m³/s i stedet for 6 m³/s i Daleelva i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021

NVE har vurdert at tiltakene ikke vil føre til varige skader for allmenne og private interesser, og legger til grunn at tiltakene er av midlertidig karakter og begrunnet i nødvendige tiltak i magasinet. Tillatelsene gjelder på nærmere fastsatte vilkår.

Om søknaden

Vi viser til søknad av 02.09.2020 fra Statkraft Energi AS om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Eiriksdal og Makkoren kraftverk i Høyanger kommune:

«Statkraft Energi søker med dette om dispensasjon fra manøvreringsreglementet for Eiriksdal kraftverk i Høyanger kommune (Vestland) gitt ved KGL. Res 19. desember 2008. Vi søker om:

- *I tidsrommet 15. april – 30. juni 2021 søkes det om å kunne tappe Høgsvatnet ned til kote 685 moh (2 meter under LRV) i 6 uker. Som beskrevet under gjelder dette deler av magasinet og i 2 perioder på henholdsvis 4 uker og 2 uker. Periodene vi er under vil vi etterstrebe å korte ned så langt det lar seg gjøre. Ber om forståelse for at periodene må være fleksible av hensyn til HMS i et område der vær- og tilsigsforholdene er uforutsigbare.*

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- *I en 2 ukers periode på ettersommer/høst 2021 søkes det om å kunne slippe minstevassføring fra Makkoren kraftverk gjennom tappeluken i Nordalsdammen. Dette vil gi ca 100 meter kortere slippstrekning. Se beskrivelse under.*

Med redusert magasinkapasitet i vassdraget kombinert med det relativt høye kravet til minstevannføring på 6 m³/s fra 1. mai (midlere vannføring i vassdraget er 6,3 m³/s), er det høyere risiko for brudd på dette kravet enn normalt. At det er inntaksmagasinet som skal ligge på og under LRV i lange perioder gjør dette enda vanskeligere, og vi blir svært sårbare for uventede hendelser. Vi vil etterstrebe å unngå dette så langt det lar seg gjøre, men de fysiske forholdene tilsier betydelig høyere risiko. Dersom vi som i 2020 får unormalt sen smelting kan vi få problemer.

- *Søker derfor også om dispensasjon fra 6 m³/s kravet i mai måned til å kunne slippe 3 m³/s i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021.*

Vi ber om at dispensasjonene vurderes separat. (...)»

Bakgrunnen for søknaden er at Statkraft Energi AS skal rehabilitere 7 dammer i reguleringsområdet til Eiriksdal kraftverk i tidsrommet 2021-2024. Rehabiliteringen er planlagt utført over 4 sesonger. Av hensyn til HMS og kvalitet på byggearbeidet skal det ikke foregå vinterarbeid. Det er planlagt å rehabilitere Dam Høgsvatn den første sesongen, og siden ta en dam i hvert dalføre de neste 3 sesongene. For fullstendig søknad viser vi til NVEs nettsider.

Vi viser også til NVEs vedtak av 28.06.2013, der det ble gitt tillatelse til å midlertidig fravike minstevannføringskravet, riktignok kun ned til 5 m³/s, der virkningene ved for høy senkingshastighet i Daleelva er belyst og drøftet.

Høring

NVE har forelagt saken for Statsforvalteren i Vestland, Høyanger kommune og Høyanger Jakt og Fiskelag for å få deres syn på saken. NVE mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette, men gjør oppmerksom på at søknaden ikke har vært kunngjort lokalt. Saken har også vært framlagt for Vestland fylkeskommune, men de har ikke kommet med høringsuttalelse.

Statsforvalteren i Vestland har i brev av 26.02.2021 gitt følgende vurdering:

«Statsforvaltaren vurderer at avviket frå minstevassføringskravet for Daleelva i Høyanger kan redusere overlevinga for lakse- og sjøauresmolt. Vassføringa i elva bør difor oppretthaldast så langt som råd i denne perioden.

(...)

Vår vurdering

Rehabilitering av vasskraftanlegg har stor samfunnsverdi. Det må akseptierast noko mellombels ulempe for allmenne interesser, men avvik frå vilkår og føresetnadar i konsesjonen bør minimierast så langt som råd.

Daleelva, anadrom fisk

Avviksperioden for Daleelva vil overlappe med heile den viktigaste utvandningsperioden for lakse- og sjøauresmolt. For vassdrag i vår del av landet vil smoltutvandringa bli initiert av aukande vassføring om våren, og vi reknar med at hovudtyngda av smolten vandrar ut i mai. God vassføring er viktig for overlevinga ved overgangen frå elv til fjord, ved å redusere faren

for å bli eten av fugl og fisk. Vassføringsbehovet for smolten blei vektlagt ved fastsetjing av manøvreringsreglementet for Eiriksdal kraftverk, og Statkraft er òg oppfordra til å «øke vannføringen gjennom Eiriksdal kraftverk tidligere enn 1. mai i de år hvor tilsiget gjør dette mulig.»

Ut frå dette er vår vurdering at det kan vere uheldig for bestandane av laks og sjøaure i Daleelva om vassføringa i elva blir halvert under smoltutvandringa. Vassføringa bør oppretthaldast så langt som råd, og helst bør det vurderast om ev. avvik kan skje etter hovudutvandringa av smolten. Vi konstaterer at Statkraft vil gjere sitt yteste for å unngå å avvike frå minstevassføringskravet.

Anna

Vi reknar ikkje med at fisk og anna naturmiljø knytt til Høgsvatnet vil bli nemneverdig påverka av at vasstanden går noko under LRV i to kortare periodar på forsommaren. For brukarar av vatnet kan det tenkast å vere til noko ulempe. Det er viktig at desse blir informert om avvika.

Avviket som gjeld minstevassføringssleppet frå Makkoren vil mellombels påverke 100 meter elvestrekning. Det ser ikkje ut til at avviket vil påverke rekrutteringsområda for aure nemneverdig.»

Høyanger kommune har i e-post av 21.02.2021 gitt følgende uttalelse:

«Høyanger kommune har ingen konkrete merknadar til søknadane om dispensasjon, men ber om at det vert vektlagt i vurderingane at fråvik frå manøvreringsreglementet skal gi minst mogleg negativ verknad for livet i Daleelva. Det bør i den samanheng vurderast om Høyanger jakt og fiskelag skal få gi uttale til søknaden.»

Høyanger Jakt og Fiskelag har i e-post av 21.02.2021 gitt følgende uttalelse:

«HJFL har i utgangspunktet ingen merknader til de punkt i søknaden som direkte omhandler nedtrapping Høgsvann. Men vi har følgende merknader til søknaden angående

1. Minstevannføring i vassdraget i perioden 1.5 til 1.6

2. Slipp av minstevannføring fra Makkoren.

3. Blakking

Ut fra argumentasjon om tilbakeføring av vann og derved økt vanndekt areal i den lakseførende delen av vassdraget valgte regulant, Statkraft i 2018 å avvikle klekkeriet som var oppbygd av tidligere regulant Hydro Energi og driftet i samarbeid med HJFL. Regulant har derved avviklet kultiveringsarbeidet som har gjenoppbygd og siden sikret laksebestanden i Daleelva i perioden etter utbygging på 1980.

Dette betyr i praksis at etter 2018 er fiskebestandene i vassdraget fullstendig prisgitt naturlig reproduksjon under de svært utfordrende vilkår den sterkt regulerte elvestrekningen byr på. Disse utfordringene er godt beskrevet i NINA rapport 1796, og jeg antar at det ikke er nødvendig å referere alle utfordringer her, kun hovedpunkter som direkte angår denne dispensasjonssøknaden.

1. Minstevannføring i vassdraget i perioden 1.5 til 1.6

En av de absolutt viktigste forutsetninger for opprettholdelse av en laksestamme med ett høstbart overskudd i vassdraget er at tilbakevendende fisk faktisk går opp i elva og når

gyteområdene. Vi har i det siste stadig oftere sett at fiske, spesielt større individer som er spesielt viktige for reproduksjon, i enkelte år returnerer tidlig i sesongen, gjerne allerede medio mai. Disse er avhengig av god vannføring, gjerne 10-12m³ og oppover, slik vi stort sett har hatt i mai/juni de seneste årene, for å gå på elva. I en situasjon med redusert vannføring ned mot 3m³ er sannsynligheten stor for at både disse svært viktige individene, og øvrig tidlig tilbakevendende fisk enten søker til utløp K5 og blir stående der gjennom sommer og ut over høsten uten å gå på elv, eller blir gående i fjordbassenget der det er ett høgt og ukontrollerbart fisketrykk. Ikke akkurat en utvikling vi ønsker velkommen i en allerede usikker situasjon for reproduksjon og fremtid for de anadrome fiskebestandene i vassdraget.

At å opprettholde minstevannføring på 6m³ i anleggsperioden kan bli krevende har vi en viss forståelse for, men i slik vi anser situasjonen for lakse- og sjøørretbestandene i vassdraget kan det etter vårt syn IKKE tillates å fravike krav om minstevannføring i sommervannføringsperioden.

2. Slipp av minstevannføring fra Makkoren, ettersommer høst.

Sipp av minstevannføring fra Makkoren betyr i praksis att vann blir tilført via Eringsdalselva inn i hovedstrengen direkte ovenfor målestasjon, og at det vil slik vi forstår bety sterkt redusert vannføring i hovedstreng oppstrøms «Junction» opp til utløp Nye Eringsdal kraftverk. Dette er ett av de viktigstegyteområdene, og i tillegg viktig oppholdsområdene for gytefisk i den aktuelle perioden. Redusert vannføring på denne strekningen vil ha dramatisk negativ påvirkning for fiskemuligheter i siste del av sesong, og kan også ha negativ påvirkning på samlet tilgjengelig gyteareal. En slik reduksjon av oppholds og gyteareal i elva bør unngås, og HJFL er sterkt kritisk til at det blir gitt slik dispensasjon i en situasjon der det ikke foreligger mulighet til kompenserende tiltak i form av fiskeutsettinger.

Blakking

Det er videre påpekt at det planlagte arbeidene vil kunne medføre blakking av vann i Daleelva. Blakking betyr i klartekst tilførsel av finsubstrat. Sitat fra søknad:

15.mai til 30.juni. Topp fangdam blir etablert på minimum kote 692,0. Om vannstanden i magasinet stiger over kote 690 vil vannet avledes over den naturlige terskelen i magasinet og ut den nye tappekanalen. Tappingen under LRV kan føre til noe blakking av vannet i Daleelva. Dette vil foregå i perioden med sommervannføring i vassdraget og forventes ikke ha store negative konsekvenser for fisk.

Dette er ikke korrekt. Blakkingsfaren vil ligge innenfor ett tidsrom der årets 0+ er svært sårbar, og blakking/tilførsel av finsubstrat, spesielt dersom det handler om det dreier seg om skarpkantede partikler fra knust /skutte masser. Slikt tilført finsubstrat vil føre til skader på gjeller og betraktelig redusere overlevelse hos ungfisk.

Elvebunn i Daleelva er allerede i store deler av elvestrengen så hardpakket at den er uegnet som gyteområde. (Igjen ref. NINA rapp. 1796) Dette forholdet er sterkt forverret etter utslipp av finsubstrat i forbindelse med vedlikeholdsarbeid i Gautingsdalen nå i februar 2021. Vi ser store og viktige gyte og oppvekstområder som nå er dekket av ett relativt tykt lag slam, og det er stor usikkerhet omkring overlevelse av rogn i disse områdene. En ytterligere tilførsel av finsubstrat nå vil definitivt ha negativ påvirkning i form av å ytterligere redusere det areal som er egnet for gyting og derved redusere vassdragets reproduksjonsevne dramatisk.

Med støtte i anbefalingene i NINA rapport 1796 der ett springende punkt er følgende sitat:

Tilstanden til laksebestanden i Daleelva er ustabil og kan raskt endres i årene fremover hvis rekrutteringen i ferskvann svikter jevnlig og/eller at sjøoverlevelsen reduseres, enten som følge av forsuringspåvirkning på utvandrende smolt eller som følge av dårlig overlevelse i sjøen på grunn av lakselus eller andre årsaker. Hvis det gjennomføres tiltak for å bedre vannkvaliteten i elva samt tiltak for å bedre gyte- og oppvekstforholdene for laksefisk i hovedelva er det ikke usannsynlig at laksebestanden kan klare seg uten forsterkningstiltak. I påvente av at tiltak gjennomføres og gir en positiv effekt på den naturlige rekrutteringen, bør behovet for nye kultiverings og forsterkningstiltak for laks vurderes ut ifra hvordan bestandssituasjonen utvikler seg de neste årene.

Er vår tilråding er at de omsøkte dispensasjoner fra konsesjon IKKE blir innvilget så lenge det ikke finnes mulighet til å sikre reproduksjon i elva i form av aktive kultiveringstiltak som klekkeri utsetting av yngel /smolt.»

Statkraft Energi AS har som tiltakshaver følgende kommentarer til de innkomne uttalelsene i brev av 10.03.2021:

«Vår søknad omhandler tre saker med hver sin dispensasjon fra manøvreringsreglementet for Eirisdal og Makkoren kraftverk og de mottatte høringsuttalelsene svares ut her.

- 1. Om senking av Høgsvatn til 2 meter under LRV i 6 uker (4 +2) i perioden 15.4-30.6 2021. Statsforvalteren påpeker at det er viktig å informere brukerne av Høgsvatn om tiltaket og det vil Statkraft Energi AS sørge for. Høyanger kommune og HJFL har ingen kommentar til denne saken*
- 2. I en 2 ukers periode på ettersommer/høst 2021 søkes det om å kunne slippe minstevassføring fra Makkoren kraftverk gjennom tappeluken i Nordalsdammen. Høyanger kommune har ingen kommentar. Statsforvalteren mener avviket ikke vil påvirke rekrutteringsområdet for ørret nevneverdig. HJFL er sterkt kritisk til at det gis en dispensasjon som omsøkt og argumenterer med at dette vil i sterk grad reduser tilgjengeligheten til viktige gyteområder.*

Statkraft Energi AS vil her kommentere at vi forstår problemstillingen med redusert tilgang til et gyteområde i de 2 ukene dette pågår, men vi vil hevde at gytevandring er en fleksibel prosess på den måten at fisk ofte står og venter på en passende vannføring før de går på for å finne gyteområdet sitt. Det er rimelig å anta at det vil skje også på Makkoren dersom de 2 ukene kommer i forkant av gyteperioden. Det er søkt om 2 uker på ettersommer/høst, gyteperioden for fisk i fjellet på denne høyden er typisk i oktober. Statkraft Energi AS kan ikke se at det er en god løsning å foreta maskinarbeid for å grave et løp fra tappeløpet fra Norddalsdammen og bort til avløpet fra Makkoren kraftverk for denne avgrensede tidsperioden.

- 3. Statkraft Energi AS søker om dispensasjon fra 6 m³/s kravet i mai måned til å kunne slippe 3 m³/s i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021.*

Statkraft Energi AS vil først påpeke at i vår søknad skriver «Søker derfor også om dispensasjon fra 6 m³/s kravet i mai måned til å kunne slippe 3 m³/s i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021». I dette ligger det at vi søker om en dispensasjon der vi sørger for at vannføringen på målestasjonen i denne perioden til enhver tid er minimum 3 m³/sek.

Høyanger kommune har ingen kommentar.

Statsforvalteren kommenterer at «Vassføringa bør oppretthaldast så langt som råd, og helst bør det vurderast om ev. avvik kan skje etter hovudutvandringa av smolten. Vi konstaterer at Statkraft vil gjere sitt ytste for å unngå å avvike frå minstevassføringskravet.». Statsforvalteren er opptatt av problemstillingen knyttet til smoltutvandring som utløses av stigende vannføring i perioden mai/juni

HJFL påpeker at en redusert vannføring vil være problematisk for oppvandrende gytefisk og at disse ikke vil gå på elva men bli stående i sjøen og dermed være eksponert et høyt og ukontrollerbart fisketrykk. De mener at dispensasjon ikke kan gis.

Søknaden om å kunne fravike 6 m³/s kravet med et 3 m³/s krav i mai måned er grunnet i vår erfaring med sen start av vårmeltinga. Da ville elven også naturlig hatt betydelig lavere vannføring enn 6 m³/s, da dette tilsvarer middelvannføringen i elva. Vi opplevde det våren 2020. I det smeltingen er i gang er ikke dette lenger noe problem.

Vassdraget har relativt lav magasineringsgrad, og med en reduksjon i denne grunnet dam-arbeidet, er det enda mer krevende dersom smeltingen blir unormalt sen. Også et 4 m³/s krav vil hjelpe om situasjonen skulle oppstå i denne avgrensede tidsperioden.

Statkraft vil gjøre det vi kan for å holde kravet til minstevannføring på 6 m³/sek, men her er vi prisgitt forhold vi til dels ikke har kontroll over. Arbeidet på Høgsvatn må gjøres og det krever at vannstanden tas ned under LRV. Det medfører at muligheten for å tilføre vassdraget tilstrekkelig vann er redusert dersom smeltingen skulle bli unormalt sen. Statkraft vil i denne perioden ha høyt fokus på å tilføre Daleelva vann fra Gautingsdalen. Dette vil sammen med tapping fra Høgsvatn og tilsiget fra restfeltet nedstrøms reguleringsanleggene forhåpentligvis bidra til at tidsrommet man må under 6 m³/sek blir minimert i størst mulig grad.

4. HJFL påpeker at blakking av Daleelva grunnet lav vannstand i Høgsvatn vil være et stort problem for yngel i vassdraget.

Statkraft Energi AS forstår denne problemstillingen, men vi er usikre på i hvilken grad dette vil bli et problem. Tilførsel av vann fra Gautingsdalen, bekkeinntak Langevatn og restfeltet ellers vil redusere problemet.»

NVEs vurdering

Gjeldende manøvreringsreglement for Eiriksdal og Makkoren kraftverk ble gitt i kgl. res. av 19.12.2008. Aktuelle punkter fra manøvreringsreglementet er at høyeste regulerede vannstand (HRV) og laveste regulerede vannstand (LRV) i Høgsvatnet er hhv. kote 694 og 687. Det er også en pålagt minstevannføring på 6 m³/s i Daleelva i perioden 01. mai – 31. oktober, og 1,5 m³/s resten av året.

Videre heter det at «Av hensyn til smoltutvandringen fra Daleelva oppfordres Statkraft til å øke minstevannføringen gjennom Eiriksdal Kraftverk tidligere enn 01. mai i de år hvor tilsiget gjør dette mulig. Alle vannstandsvariasjoner i Daleelva skal skje med maksimalt 13 cm/t» (...)

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltakene faller etter vårt syn inn under dette formålet. Tiltakshaver har bedt om at tillatelsene vurderes separat av NVE. De omsøkte fravikene diskuteres derfor enkeltvis:

1) Tapping av Høgsvatnet under LRV

Det søkes om å tappe Høgsvatnet ned til kote 685 moh. (2 meter under LRV) i 6 uker, fordelt på to perioder i tidsrommet 15. april – 30. juni 2021. Bakgrunnen for dette er at fyllingsdammen ved

Høgsvatn skal rehabiliteres med ny oppstrøms damskråning, ny oppstrøms plastring og nytt kronevern på dammen i 2021. Nye soner med fyllingsdam etableres på opp- og nedstrøms side av eksisterende platedam. For å tilfredsstille krav til beredskapsmessig nedtapping av magasinet sprenges det ut en større kanal i eksisterende tappeløp, samt nytt og større lukearrangement.

NVE er ikke kjent med biologiske verdier i magasinet som vil bli vesentlig negativt berørt, ei heller andre interesser som taler for at denne delen av tiltaket ikke bør gjennomføres. Det er imidlertid viktig å påse at negativ påvirkning nedstrøms blir så liten som mulig. Tiltakshaver nevner i søknaden at *«Tappingen under LRV kan føre til noe blakking av vannet i Daleelva. Dette vil foregå i perioden med sommervannføring i vassdraget og forventes ikke ha store negative konsekvenser for fisk.»*

Høyanger Jakt og Fiskelag er kritiske til blakking av vannet i Daleelva, og minner om at fisk i kategorien 0+ er svært sårbar i omsøkte tidsperiode, og mener at tiltaket kan føre til redusert overlevelse, særlig om finsubstratet har skarpe kanter som stammer fra sprenging. Statsforvalteren har ikke spesifikt kommentert dette. NVE legger til grunn at Statkraft sørger for at så lite finmasser som mulig suspenderes og føres nedover i vassdraget. For å ytterligere sikre dette, skal det benyttes siltgardin ved inntaket i Høgsvatnet. Utover hindring av nye tilførte finmasser, kan dette også fange opp ev. eksisterende finmasser i magasinet som settes i bevegelse under selve nedtappingen eller gjennom arbeidene. Nedtappingshastigheten i magasinet kan også spille inn på graden av finmasser som settes i bevegelse. Dersom det oppstår konflikt mellom å overholde kravet knyttet til finmasser framfor sikring av minstevannføring, skal minstevannføringen prioriteres.

Utover blakkingsproblematikk, avdekket ikke høringen andre reaksjoner enn at det var viktig å varsle brukere av vatnet, noe som vil bli ivaretatt gjennom vilkår til en ev. tillatelse. NVE mener at en midlertidig senking av vannstanden under LRV i to avgrensede perioder er akseptabel.

2) Annet slippsted for minstevannføring fra Makkoren kraftverk

Minstevannføring søkes sluppet gjennom tappeluken i Nordalsdammen (inntaksdam Makkoren kraftverk) i en 2 ukers periode på ettersommer/høst 2021. Dette vil ifølge tiltakshaver gi en 100 m kortere slippstrekning, der tiltakshaver har vurdert miljøkonsekvensene som små.

Statsforvalteren har ikke lagt vekt på dette i sin uttalelse: *«Det ser ikke ut til at avviket vil påvirke rekrutteringsområda for aure nemneverdig.»* Høyanger Jeger og Fiskelag mener derimot at dette er en av de viktigste gyteområdene, samt at det er et viktig oppholdsområde for gytefisk i den aktuelle perioden. Videre mener de at tiltaket kan ha negativ innvirkning på fisket.

NVE har lagt vekt på at dette er en strekning med lokal ørret, og at ulempene i første rekke virker å være til ulempe for selve fisket. NVE er ikke kjent med at det finnes aktuelle kompenserende tiltak, men mener at det må aksepteres noen midlertidige ulemper for allmenne interesser. NVE vil også trekke fram at tidsrommet med et alternativt slippsted for minstevannføring er avgrenset til en tidsperiode på inntil to uker.

3) Endret slipp av mengde minstevannføring i Daleelva

Det søkes om å kunne redusere minstevannføringen i Daleelva fra 6 m³/s til 3 m³/s i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021. Statkraft sier selv i søknaden at de likevel vil gjøre sitt ytterste for at minstevannføringen på 6 m³/s opprettholdes:

«For å sikre forsyning av minstevannføringen i perioden Høgsvatn er nedtappa mot LRV vil det kontinuerlig slippes vann fra bakenforliggende magasin. Det er likevel fare for brudd på minstevannføringskravet, men Statkraft vil gjøre sitt ytterste for å unngå dette. Stenging av

overføring Gautingsdalen og utlegging av bekkeinntak Langevatn vil bli vurdert dersom tilsigsforholdene tilsier at minstevannføringskravet ikke vil kunne leveres.

Likevel er et 6 m³/s krav halve året, og samtidig som arbeidet pågår og gir redusert magasineringsmuligheter, et meget tøft krav å skulle holde for alle tilsigscenarier gitt at kravet er tilnærmet lik midlere vannføring i vassdraget (6,3 m³/s). Att inntaksmagasinet skal holdes nede gjør oss ekstra sårbare.»

Til sammenligning er minstevannføringskravet på vinteren 1,5 m³/s. Når det nå sikres minst 3 m³/s fra 1. mai, er dette fortsatt betydelig mer vann enn hva fisken har hatt tilgjengelig gjennom vinteren.

Daleelva er, som det fremgår av både søknaden og høringsuttalelsene, en elv med anadrom fisk. I fastsettingen av manøvreringsreglementet i sin tid var dette også et sentralt moment. Etter NVEs mening er de potensielt største negative miljømessige virkningene av tiltaket knyttet til redusert minstevannføring. NVE er fra tidligere høringsrunde kjent med at det er vannføringer under 6 m³/s som har størst innvirkning på vanndekt areal i vassdraget. I tillegg er anleggsarbeidet lagt til en svært viktig periode for den anadrome fisken i vassdraget. Statsforvalteren trekker også frem dette som det mest kritiske med søknaden, men velger likevel ikke å fraråde tiltaket:

«Avviksperioden for Daleelva vil overlappe med heile den viktigaste utvandningsperioden for lakse- og sjøauresmolt. For vassdrag i vår del av landet vil smoltutvandringa bli initiert av aukande vassføring om våren, og vi reknar med at hovudtyngda av smolten vandrar ut i mai. God vassføring er viktig for overlevinga ved overgangen frå elv til fjord, ved å redusere faren for å bli eten av fugl og fisk. Vassføringsbehovet for smolten blei vektlagt ved fastsetjing av manøvreringsreglementet for Eirisdal kraftverk, og Statkraft er òg oppfordra til å «øke vannføringen gjennom Eirisdal kraftverk tidligere enn 1. mai i de år hvor tilsiget gjør dette mulig.»

Ut frå dette er vår vurdering at det kan vere uheldig for bestandane av laks og sjøaure i Daleelva om vassføringa i elva blir halvert under smoltutvandringa. Vassføringa bør oppretthaldast så langt som råd, og helst bør det vurderast om ev. avvik kan skje etter hovudutvandringa av smolten. Vi konstaterer at Statkraft vil gjere sitt yteste for å unngå å avvike frå minstevassføringskravet.»

Høyanger Jakt og Fiskelag er også sterkt kritiske til denne delen av omsøkte tiltak, og anbefaler at det ikke gis tillatelse til å kunne fravike minstevannføringskravet i mai, så fremt det ikke finnes mulighet til å sikre reproduksjon i elva i form av aktive kultiveringstiltak som klekkeri utsetting av yngel /smolt.

Tiltakshaver trekker frem at det er spesielt krevende å garantere 6 m³/s i Daleelva i mai måned, spesielt om Høgsvatnet samtidig er nedtappet inntil 2 m under LRV. Reguleringene i området muliggjør også å kunne tappe vann fra bakenforliggende regulering, og at tiltakshaver har mulighet til å stenge overføring til Gautingsdalen og utlegging av bekkeinntak Langevatn dersom tilsigsforholdene tilsier at minstevannføringskravet ikke vil kunne leveres.

NVE mener tiltaket kan ha negativ innvirkning på smoltutvandringen. Vi forutsetter at Statkraft gjør perioden med redusert minstevannføring så kort som mulig, og at redusert slipp av minstevannføring begrenses i størst mulig grad. NVE mener i likhet med Statsforvalteren at det må aksepteres noen midlertidige ulemper for allmenne interesser, men at avvik fra vilkår og konsesjonen bør minimeres så langt som mulig. Vi legger her vekt på at det er viktig å få gjennomført rehabiliteringen av vannkraftanlegget, samt at Statkraft ønsker å holde seg så nært opptil minstevannføringskravet på 6 m³/s som mulig. Gitt at Statkraft holder seg til dette, mener NVE at forholdene for smoltutvandring ikke

endres i vesentlig grad. Det er likevel viktig at en unngår raske vannstandsendringer, da dette kan ha uønskete konsekvenser for fisk i vassdraget, jf. NVEs vedtak av 28.06.2013.

Ved å ta slike hensyn mener NVE at en gjennomføring av tiltaket vil være akseptabelt for private og allmenne interesser.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir Statkraft Energi AS midlertidige tillatelser til å:

- 1. tappe Høgsvatnet ned til kote 685 moh (2 meter under LRV) i inntil 6 uker, fordelt på to perioder i tidsrommet 15. april – 30. juni 2021.**
- 2. kunne slippe minstevannføring fra Makkoren kraftverk gjennom tappeluken i Nordalsdammen i en periode på inntil 2 uker ettersommer/høst 2021.**
- 3. kunne slippe en minstevannføring på 3 m³/s i stedet for 6 m³/s i Daleelva i perioden 1. mai til og med 31. mai 2021**

NVE har vurdert at tiltakene ikke vil føre til varige skader for allmenne og private interesser, og legger til grunn at tiltakene er av midlertidig karakter og begrunnet i nødvendige tiltak i magasinet. Tillatelsene gjelder på nærmere fastsatte vilkår.

Tillatelsene er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsene blir gitt på følgende vilkår:

- Tiltakene skal gjøres kjent for de berørte interessene og kunngjøring minst én gang lokalt før arbeidet starter.
- Perioden med fravik fra reglementet må gjøres så kort som mulig.
- Slipp av minstevannføring skal ikke understige 3 m³/s, og skal opprettholdes så nært opp mot det alminnelige kravet på 6 m³/s gjennom hele tiltaksperioden etter 01. mai.
- Stenging av overføring Gautingsdalen og utlegging av bekkeinntak Langevatn skal iverksettes dersom tilsigforholdene tilsier at det alminnelige minstevannføringskravet på 6 m³/s ikke vil kunne leveres etter 01. mai.
- Det skal føres protokoll over slipp av minstevannføring i hele tiltaksperioden.
- For å hindre at finmasser suspenderes og fraktes videre i vassdraget, skal det etableres en siltgardin ved inntaket i Høgsvatnet. Dersom det oppstår konflikt mellom å overholde kravet knyttet til finmasser framfor sikring av minstevannføring, skal minstevannføringen prioriteres.
- Ev. vannføringsendringer skal skje med myke overganger, og skal ikke føre til senking over 13 cm/t i Daleelva.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet Høgsvatn i det tidsrommet arbeidene pågår, og så lenge magasinet er under LRV.
- Minstevannføringsslipp i Daleelva skal tilbakeføres i henhold til reglement så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet, og senest fra 01. juni 2021.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Brit Torill Haugen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Høyanger Jeger og Fiskelag
HØYANGER KOMMUNE
Ragnhild Melheim
STATKRAFT AS v/Kåre Hønsi
STATSFORVALTAREN I VESTLAND v/Eyvin Søltnæs

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.